

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

Київ

Про затвердження Змін до Положення про вимоги до системи управління кредитною спілкою

Відповідно до статей 7, 15, 55¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 21, 23, 24 Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії”, статей 17, 22, 25-28, 37 Закону України “Про кредитні спілки”, з метою вдосконалення організації системи внутрішнього контролю в кредитних спілках, Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Положення про вимоги до системи управління кредитною спілкою, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02 лютого 2024 року № 15 (зі змінами) (далі – Зміни до Положення), що додаються.

2. Кредитним спілкам:

1) провести самооцінку відповідності діяльності підрозділу внутрішнього аудиту (у разі його створення) / головного внутрішнього аудитора вимогам Змін до Положення до 31 березня 2026 року;

2) розробити / доопрацювати внутрішні документи з питань внутрішнього аудиту згідно з вимогами Змін до Положення до 31 травня 2026 року;

3) привести діяльність підрозділу внутрішнього аудиту (у разі його створення) / головного внутрішнього аудитора у відповідність до вимог Змін до Положення до 30 вересня 2026 року.

3. Департаменту методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ (Сергій Савчук) після офіційного опублікування довести до відома кредитних спілок інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 33

Зміни до
Положення про вимоги до системи управління кредитною спілкою

1. У розділі I:

1) у пункті 2 глави 1:

пункт після підпункту 29 доповнити трьома новими підпунктами 29¹–29³ такого змісту:

“29¹) підрозділ внутрішнього аудиту – структурний підрозділ кредитної спілки, очолюваний головним внутрішнім аудитором, який забезпечує виконання функцій внутрішнього аудиту, визначених Законом про кредитні спілки та цим Положенням;

29²) підрозділ з управління ризиками – структурний підрозділ кредитної спілки, очолюваний головним ризик-менеджером, який забезпечує виконання функцій з управління ризиками, визначених Законом про кредитні спілки та цим Положенням;

29³) підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (далі – підрозділ комплаєнсу) – структурний підрозділ, очолюваний головним комплаєнс-менеджером, який забезпечує виконання функцій контролю за дотриманням норм (комплаєнс), визначених Законом про кредитні спілки та цим Положенням;”;

у підпункті 30 слова “з контролю за дотриманням норм (комплаєнс)” замінити словом “комплаєнсу”;

2) у пункті 5 глави 2 слова “з контролю за дотриманням норм (комплаєнс) (далі – підрозділ комплаєнсу)” замінити словом “комплаєнсу”.

2. У розділі II:

1) у підпункті 3 пункту 24 глави 3 слово “роботу” замінити словом “діяльність”;

2) в абзаці четвертому пункту 46 глави 4:

абзац після слова “проводиться” доповнити словом “внутрішня”;
слово “(аудит)” виключити.

3. У розділі III:

1) у главі 7:

у пункті 83:

у підпункті 1 слова “(підрозділи підтримки). Ці підрозділи” замінити словами “(підрозділи підтримки) (далі – суб’єкти першої лінії), які”;

у підпункті 2 слова та цифри “, вимоги щодо діяльності яких встановлені в главах 9, 10 розділу III цього Положення. Ці підрозділи / особи” замінити словами “(далі – суб’єкти другої лінії), які”;

у підпункті 3 слова та цифри “, вимоги щодо діяльності якого встановлені в главі 11 розділу III цього Положення. Підрозділ внутрішнього аудиту / головний внутрішній аудитор здійснює” замінити словами “(далі – суб’єкти третьої лінії), які здійснюють”;

главу після пункту 83 доповнити новим пунктом 83¹ такого змісту:

“83¹. Суб’єкти першої лінії захисту в межах компетенції:

1) здійснюють виконання покладених на них обов’язків та повноважень відповідно до внутрішніх документів кредитної спілки, забезпечують дотримання вимог, визначених такими внутрішніми документами;

2) регулярно здійснюють заходи з контролю, обов’язок із виконання яких визначено у внутрішніх документах кредитної спілки, та відповідають за їх належне і своєчасне виконання;

3) здійснюють заходи з виявлення та інформування про ризики, пов’язані з діяльністю суб’єктів першої лінії захисту, відповідно до вимог цього Положення;

4) мають право ініціювати / брати участь у періодичному перегляді/розробленні процесу внутрішнього контролю.”;

у пункті 84:

в абзаці першому слова “Підрозділи”, “підрозділів” замінити відповідно словами “Суб’єкти”, “суб’єктів”;

абзац другий виключити;

підпункт 1 пункту 86 доповнити новим реченням такого змісту: “Головний ризик-менеджер, працівники підрозділу з управління ризиками, головний комплаєнс-менеджер, працівники підрозділу комплаєнсу, головний внутрішній аудитор, працівники підрозділу внутрішнього аудиту (далі – внутрішні аудитори) не повинні входити (функціонально) до складу інших структурних підрозділів об’єднаної кредитної спілки / значимої кредитної спілки.”;

2) назву глави 9 доповнити словами “ / головного ризик-менеджера”;

3) у главі 10:

назву глави доповнити словами “ / головного комплаєнс-менеджера”;

пункт 107 викласти в такій редакції:

“107. Головний комплаєнс-менеджер відповідає за виконання:

1) функції контролю за дотриманням норм (комплаєнс);

2) підрозділом комплаєнсу (у разі його створення) покладених на підрозділ функцій.”;

4) у главі 11:

назву глави доповнити словами “/ головного внутрішнього аудитора”;

пункти 113, 114 викласти в такій редакції:

“113. Кредитна спілка зобов’язана забезпечити ефективне виконання функції внутрішнього аудиту в кредитній спілці відповідно до вимог Закону про кредитні спілки, цього Положення та міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту, включаючи Глобальні стандарти внутрішнього аудиту, прийняті Радою з міжнародних стандартів внутрішнього аудиту (International Internal Audit Standards Board – IIASB) та опубліковані 09 січня 2024 року Інститутом Внутрішніх Аудиторів (далі – Глобальні стандарти внутрішнього аудиту).

114. Організація та порядок роботи підрозділу внутрішнього аудиту (у разі його створення) / діяльність головного внутрішнього аудитора визначаються положенням про підрозділ внутрішнього аудиту кредитної спілки / головного внутрішнього аудитора (далі – положення про внутрішній аудит кредитної спілки).

Положення про внутрішній аудит кредитної спілки затверджується радою кредитної спілки і щонайменше має містити мету, завдання, повноваження та обов’язки підрозділу внутрішнього аудиту, підзвітність підрозділу внутрішнього аудиту та враховувати вимоги Глобальних стандартів внутрішнього аудиту.”;

у пункті 115:

підпункт 10 викласти в такій редакції:

“10) складання та подання раді кредитної спілки звіту про виконання річного плану проведення внутрішніх аудиторських перевірок на звітний рік (далі – план внутрішнього аудиту кредитної спілки), а також внутрішньої оцінки ефективності внутрішнього аудиту, що здійснюється з дотриманням Глобальних стандартів внутрішнього аудиту.”;

у підпункті 16 слово “оцінювання” замінити словом “забезпечення”;

пункт після підпункту 19 доповнити чотирма новими підпунктами 19¹–19⁴ такого змісту:

“19¹) розроблення та подання пропозицій щодо річного бюджету підрозділу внутрішнього аудиту / головного внутрішнього аудитора;

19²) оцінку наявності достатніх ресурсів для виконання плану внутрішнього аудиту кредитної спілки;

19³) подання керівникам структурних підрозділів (учасникам процесів, які підлягали внутрішній аудиторській перевірці кредитної спілки), виконавчому органу, раді та її аудиторському комітету (в разі його утворення) аудиторських звітів про результати проведення внутрішніх аудиторських перевірок кредитної спілки (далі – аудиторський звіт) та повідомлення про виявлені під час проведення такого внутрішнього аудиту порушення, недоліки та ризики, а також надані рекомендації за результатами проведеного внутрішнього аудиту для вжиття ними відповідних організаційних (коригувальних) заходів;

19⁴) забезпечення безперервності та постійного професійного розвитку компетенцій головного внутрішнього аудитора, внутрішніх аудиторів кредитної спілки та їх навчання для підвищення ефективності внутрішнього аудиту, включаючи проходження відповідного навчання в навчальних закладах, що надають послуги з підвищення кваліфікації внутрішніх аудиторів, включаючи вивчення теорії та практики застосування Глобальних стандартів внутрішнього аудиту, освоєння принципів прогнозування та управління ризиками фінансової установи, запобігання шахрайству, методик проведення внутрішніх аудиторських перевірок, використання інформаційних технологій при здійсненні функцій внутрішнього аудиту;”;

у пункті 116 слова “Підрозділ внутрішнього аудиту / головний внутрішній аудитор під час виконання своїх функцій має” замінити словами “Головний внутрішній аудитор, внутрішні аудитори під час виконання своїх функцій мають”;

абзац перший пункту 117 викласти в такій редакції:

“117. Головний внутрішній аудитор, внутрішні аудитори з метою реалізації функцій внутрішнього аудиту мають право:”;

абзац перший пункту 119 після слова “аудиту” доповнити словами “(у разі його створення)”;

у пункті 120 слова “працівники підрозділу внутрішнього аудиту” замінити словами “внутрішні аудитори”;

главу після пункту 120 доповнити двома новими пунктами 120¹, 120² такого змісту:

“120¹. Кредитна спілка зобов’язана забезпечувати умови для постійного професійного розвитку компетенцій головного внутрішнього аудитора, внутрішніх аудиторів кредитної спілки та їх навчання, а також запровадити систему обов’язкового документування результатів навчання головного

внутрішнього аудитора, внутрішніх аудиторів, включаючи сертифікати та/або інші підтверджуючі документи про завершене навчання.

120². Річний бюджет підрозділу внутрішнього аудиту / головного внутрішнього аудитора може бути включений до загального бюджету кредитної спілки для забезпечення реалізації стратегії внутрішнього аудиту та ефективного виконання функції внутрішнього аудиту.”.

4. У розділі V:

1) у главі 27:

главу після пункту 298 доповнити новим пунктом 298¹ такого змісту:

“298¹. План внутрішнього аудиту кредитної спілки та зміни до нього складаються на основі ризик-орієнтованого підходу та з урахуванням пропозицій і завдань, отриманих від ради або виконавчого органу, вимог Національного банку та за потреби може переглядатися (принаймні один раз на рік або частіше, якщо відбулися значні зміни у діяльності кредитної спілки, відповідно до критеріїв значних змін, визначених кредитною спілкою з урахуванням Глобальних стандартів внутрішнього аудиту).

Головний внутрішній аудитор подає план внутрішнього аудиту кредитної спілки на затвердження раді кредитної спілки до 10 грудня року, що передуює звітному.

Рада затверджує план внутрішнього аудиту кредитної спілки не пізніше 31 грудня року, що передуює звітному.”;

пункт 299 викласти в такій редакції:

“299. Підрозділ внутрішнього аудиту / головний внутрішній аудитор за потреби має право проводити перевірки, які не включені до плану внутрішнього аудиту кредитної спілки (далі – позапланові внутрішні аудиторські перевірки), для забезпечення оцінки тих сфер діяльності кредитної спілки, в яких є (виникли) значні ризики протягом звітного року.

Позапланові внутрішні аудиторські перевірки можуть здійснюватися на вимогу ради, її аудиторського комітету (в разі його утворення) та/або за погодженою з радою ініціативою виконавчого органу чи головного внутрішнього аудитора.”;

у підпункті 2 пункту 301 слова “річного плану проведення внутрішніх аудиторських перевірок кредитної спілки” замінити словами “плану внутрішнього аудиту кредитної спілки”;

пункт 302 після підпункту 3 доповнити новим підпунктом 3¹ такого змісту:

“3¹) критерії, які будуть використовуватися для оцінки кожної цілі;”;

в абзаці першому пункту 303 слова “аудиторської перевірки (аудиту)” замінити словами “внутрішньої аудиторської перевірки”;

в абзаці першому пункту 304 слова “працівники підрозділу внутрішнього аудиту, що проводять аудиторську перевірку (аудит)” замінити словами “внутрішні аудитори, що проводять внутрішню аудиторську перевірку”;

2) у главі 28:

назву глави доповнити словами “та звітування про результати внутрішнього аудиту”;

у пункті 307:

слова “про результати проведення внутрішньої аудиторської перевірки (далі – аудиторський звіт) складається з дотриманням вимог міжнародних стандартів професійної практики” замінити словами “складається з дотриманням Глобальних стандартів внутрішнього аудиту”;

слово “утворення” замінити словом “створення”;

пункт 308 після слова “викладаються” доповнити словами “цілі та обсяг завдань внутрішнього аудиту,”;

у пункті 310 слова “[учасникам процесів, які підлягали перевірці (аудиту)]” замінити словами “(учасникам процесів, які підлягали внутрішній аудиторській перевірці)”;

пункти 311, 312 викласти в такій редакції:

“311. Головний внутрішній аудитор за результатами проведеної роботи складає та подає раді кредитної спілки:

1) два рази на рік протягом 15 календарних днів місяця, наступного за звітним періодом (пів року) звіт про діяльність підрозділу внутрішнього аудиту (у разі його створення) / головного внутрішнього аудитора кредитної спілки за формою згідно з додатком 6 до цього Положення та інші документи за результатами внутрішнього аудиту і пропозиції щодо усунення виявлених порушень та підвищення ефективності процесів управління та контролю кредитної спілки;

2) не пізніше останнього дня першого місяця року, наступного за звітним, звіт про виконання плану внутрішнього аудиту кредитної спілки, а також внутрішню оцінку ефективності внутрішнього аудиту, що здійснюється з дотриманням Глобальних стандартів внутрішнього аудиту.

312. Звіт про виконання плану внутрішнього аудиту кредитної спілки розглядається аудиторським комітетом ради (в разі його утворення) та затверджується радою протягом 10 робочих днів після подання такого звіту до ради.”;

3) розділ після глави 28 доповнити новою главою 28¹ такого змісту:

“28¹. Внутрішні документи з питань внутрішнього аудиту кредитної спілки

312¹. Кредитна спілка з урахуванням Глобальних стандартів внутрішнього аудиту зобов'язана мати положення про внутрішній аудит кредитної спілки та інші внутрішні документи кредитної спілки з питань внутрішнього аудиту, які повинні визначати:

1) стратегію внутрішнього аудиту кредитної спілки, яка щонайменше має містити бачення організації та подальшого розвитку функції внутрішнього аудиту, стратегічні цілі та заходи для досягнення стратегічних цілей з підтримки функції внутрішнього аудиту;

2) порядок та процедури внутрішнього аудиту кредитної спілки [складання плану (зміни до плану) внутрішнього аудиту кредитної спілки, оформлення результатів та документування, програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту];

3) методологію внутрішнього аудиту кредитної спілки, яка щонайменше має містити методологію побудови відносин і комунікації між підрозділом внутрішнього аудиту кредитної спілки та особами, які прямо або опосередковано зацікавлені в діяльності кредитної спілки і її результатах, методологію управління ресурсами внутрішнього аудиту для реалізації стратегії внутрішнього аудиту;

4) шляхи забезпечення постійного професійного розвитку компетенцій головного внутрішнього аудитора, внутрішніх аудиторів та їх навчання;

5) критерії визначення значних змін у діяльності кредитної спілки.

312². Внутрішні документи кредитної спілки з питань внутрішнього аудиту (зміни до них) затверджуються радою кредитної спілки та повинні відповідати вимогам Закону про кредитні спілки, цього Положення та Глобальних стандартів внутрішнього аудиту.

312³. Кредитна спілка зобов'язана періодично (не рідше одного разу на рік) переглядати внутрішні документи з питань внутрішнього аудиту.

Кредитна спілка переглядає внутрішні документи з питань внутрішнього аудиту у разі змін у законодавстві України, Глобальних стандартах внутрішнього аудиту, якщо зміни потребують урахування у внутрішніх документах з питань внутрішнього аудиту.”.

5. У підпункті 1 пункту 313 глави 29 розділу VI слово “роботу” замінити словом “діяльність”.

6. У додатку 2:

1) пункт 29 викласти у такій редакції:

“29. Стратегія внутрішнього аудиту кредитної спілки, яка щонайменше має містити бачення організації та подальшого розвитку функції внутрішнього аудиту, стратегічні цілі та заходи для досягнення стратегічних цілей з підтримки функції внутрішнього аудиту.”;

Доповнити чотирма новими пунктами такого змісту:

“30. Порядок та процедури здійснення внутрішнього аудиту кредитної спілки [складання плану (зміни до плану) внутрішнього аудиту кредитної спілки, оформлення результатів та документування, програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту].

31. Методологія внутрішнього аудиту кредитної спілки, яка щонайменше має містити методологію побудови відносин і комунікації між підрозділом внутрішнього аудиту кредитної спілки та особами, які прямо або опосередковано зацікавлені в діяльності кредитної спілки і її результатах, методологію управління ресурсами внутрішнього аудиту для реалізації стратегії внутрішнього аудиту.

32. Шляхи забезпечення постійного професійного розвитку компетенцій головного внутрішнього аудитора, внутрішніх аудиторів та їх навчання.

33. Критерії визначення значних змін у діяльності кредитної спілки.”.

7. У додатку 6:

1) у відмітці слово та цифри “пункт 311” замінити словами та цифрами “підпункт 1 пункту 311”;

2) у заголовку слово “роботу” замінити словом “діяльність”;

3) у колонці 2 рядка 9 таблиці слова “річного плану проведення аудиторських перевірок” замінити словами “плану внутрішнього аудиту”.